

บทที่ 3

วิธีการดำเนินงานวิจัย

การดำเนินงานศึกษางานวิจัยเรื่อง “การพัฒนารูปแบบส่วนประสมทางการตลาดเพื่อเพิ่มมูลค่าเชิงพาณิชย์ของกลุ่มผลิตภัณฑ์ชุมชนที่ผลิตโดยกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์” ใช้การศึกษาวิจัยแบบผสมผสาน (Mixed-Methods) ของการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) เพื่อให้ได้ข้อมูลในประเด็นต่าง ๆ ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาวิจัยการดำเนินการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล

3.1. การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Approach)

3.1.1 การกำหนดกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

- 1) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการกำหนดนโยบาย จำนวน 7 คน ได้แก่ นักพัฒนาชุมชน หัวหน้าส่วนสวัสดิการสังคมตำบลเข็กน้อย หัวหน้าฝ่ายส่งเสริมอุตสาหกรรมจังหวัดเพชรบูรณ์ และนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์)
- 2) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ได้แก่ ผู้สูงอายุที่มีฝีมือในการทำผลิตภัณฑ์ชุมชน ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 20 คน (ที่มา : องค์การบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์)

- 3) กลุ่มลูกค้าที่ซื้อผลิตภัณฑ์ จำนวน 100 คน โดยใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง

การเลือกกลุ่มตัวอย่าง

- กลุ่มลูกค้าที่รู้จักผลิตภัณฑ์ผ้าปักลายม้งตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ การเลือกกลุ่มตัวอย่างใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) และวิธีการเลือกตัวอย่างโดยใช้วิจารณญาณ (Judgment Sampling)

ขนาดกลุ่มตัวอย่าง

- กลุ่มลูกค้าที่รู้จักผลิตภัณฑ์ผ้าปักลายม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ ที่ใช้ในการวิจัย คือ 100 ตัวอย่าง

3.1.2 การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือ และมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ หรือแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

- 1.) ศึกษาความรู้จากหนังสือ เอกสารทางวิชาการ ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้ในการสร้างแบบสอบถาม

2.) ขอบเขตของแบบสอบถามจะเกี่ยวข้องกับความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของผ้าปักลายม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์

3.) รูปแบบของแบบสอบถามที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับ การศึกษา อาชีพหลัก รายได้ส่วนบุคคลเฉลี่ยต่อเดือน การรู้จักผลิตภัณฑ์ชุมชนของกลุ่มผู้สูงอายุบ้านเข็กน้อย โดยลักษณะคำถามเป็นแบบให้เลือกตอบ จำนวน 6 คำถาม

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนผู้สูงอายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 3 วิเคราะห์การซื้อสินค้าและพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายและงานผ้าปักของชาวม้ง อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์

ส่วนที่ 4 ข้อมูลปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าชุมชนที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นแบบสอบถามความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อผ้าปักลายม้ง ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ 4 ด้าน ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และ ด้านการส่งเสริมการตลาด แบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าความสำคัญ (Rating Scale) 5 ระดับ จำนวน 29 ข้อ

คณะผู้วิจัยได้ใช้ลักษณะแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามมาตราวัดแบบลิเคิร์ต (Liert's Scale) ในการวัดระดับความพึงพอใจซึ่งมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

5	คะแนน	หมายความว่า	มากที่สุด
4	คะแนน	หมายความว่า	มาก
3	คะแนน	หมายความว่า	ปานกลาง
2	คะแนน	หมายความว่า	น้อย
1	คะแนน	หมายความว่า	น้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 4.21 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 3.41 - 4.20 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 2.61 - 3.40 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 1.81 - 2.60 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 1.00 - 1.80 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุด

ส่วนที่ 5 สสำรวจส่วนประสมทางการตลาดที่ทำให้บุคคลทั่วไปอยากรู้จักสินค้า เป็นแบบสอบถามวัดระดับความสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์ทั่วไป

ส่วนที่ 6 ข้อเสนอแนะต่าง ๆ ที่ต้องการให้สินค้าที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ ปรับปรุงและพัฒนาเป็นแบบสอบถามปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะที่มีรูปแบบปลายเปิด

3.1.3 การทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

1.) การหาความเที่ยงตรง (Validity) ในการทดสอบความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม ได้นำแบบสอบถามปรึกษาผู้เชี่ยวชาญด้านการตลาดจำนวน 3 ท่าน เพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรง

ทางด้านเนื้อหา ว่าสามารถวัดได้ตรงตามประเด็นการศึกษา และสัมพันธ์สอดคล้องกับทฤษฎีที่ใช้เป็นกรอบของการศึกษา

3.1.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Exploratory Research) และเชิงพรรณนา (Descriptive Research) โดยมุ่งศึกษาความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยชุมชนผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย อำเภอเขาค้อ จังหวัดเพชรบูรณ์ โดยคณะผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลการศึกษาวิจัยครั้งนี้อย่างเป็น ขั้นตอน ดังนี้

- 1.) ผู้วิจัยทำการเก็บแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 100 ชุด
- 2.) จัดเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตนเอง
- 3.) ตรวจสอบความสมบูรณ์ของคำตอบในแบบสอบถาม
- 4.) จัดหมวดหมู่ของข้อมูลในแบบสอบถามเพื่อนำข้อมูลไปวิเคราะห์ทางสถิติ

3.1.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อเก็บรวบรวมข้อมูลเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเรียบร้อยของข้อมูลในเบื้องต้น และจึงทำการลงรหัส (Coding) ข้อมูลจากแบบสอบถาม และประมวลผลโดยใช้โปรแกรม SPSS (Statistical Package for the Social Science) โดยการใช้วิธีวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1.) การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
- 2.) การวิเคราะห์พฤติกรรมทางเลือกซื้อสินค้าที่ผลิตโดยชุมชนผู้สูงอายุ โดยใช้ค่าความถี่และค่าร้อยละ
- 3.) การวิเคราะห์การซื้อสินค้าและพฤติกรรมผู้บริโภคที่มีต่อผลิตภัณฑ์เครื่องแต่งกายและงานผ้าปักของชาวม้ง อ.เขาค้อ จ.เพชรบูรณ์ โดยใช้ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
- 3.) การวิเคราะห์ความพึงพอใจของผู้บริโภคต่อส่วนประสมทางการตลาดของผลิตภัณฑ์ที่ผลิตโดยผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ ในด้านต่าง ๆ 4 ด้าน โดยการแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ
- 4.) ข้อคำถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ ทำการวิเคราะห์เชิงเหตุและผล (Logical analysis) และวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content analysis) โดยจัดประเด็นคำตอบเข้าด้วยกัน แล้วแจกแจงความถี่หาค่าร้อยละ และเสนอผลการศึกษาเสนอในเชิงพรรณนา โดยใช้ตารางประกอบตามความเหมาะสม

3.2. การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Approach)

3.2.1 ประชากรและการเลือกกลุ่มผู้ให้ข้อมูล ดังต่อไปนี้

- 1.) การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept Interview)
 - คณะกรรมการกลุ่มผู้สูงอายุ ตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 5 คน
 - องค์กรบริหารส่วนตำบลเข็กน้อย จังหวัดเพชรบูรณ์และเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องจำนวน 2 คน

3.2.2 การสร้างเครื่องมือและเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

- 1.) การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ด้วยกระบวนการวิจัยเชิงเอกสาร (Documentary research) โดยการทบทวนแนวความคิด ทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างทุนทางปัญญาในการผลิตสินค้าเชิงสร้างสรรค์ในอุตสาหกรรมชุมชน

2.) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย ได้แก่ แบบบันทึกข้อมูลภาคสนาม เครื่องบันทึกเสียง สมุดบันทึกและอุปกรณ์เครื่องเขียนต่างๆ เพื่อใช้ในการบันทึกการสัมภาษณ์และการสนทนาของผู้ให้ข้อมูล และแบบสอบถามสำหรับกลุ่มลูกค้า

3.) การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย โดยใช้การตรวจสอบแบบสามเส้า (Triangulation) ด้านข้อมูล ด้านวิธีรวบรวมข้อมูล และด้านผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบเชิงเนื้อหา

3.2.3 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

คณะผู้วิจัยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งมีโครงสร้างเก็บข้อมูลจากการ สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview) สัมภาษณ์จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และ การสนทนาเชิงกลุ่ม (Focus Group)

3.2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

คณะผู้วิจัยวิเคราะห์เชิงอุปนัย โดยการวิเคราะห์ ตีความ และสร้างข้อสรุป และใช้การวิเคราะห์เนื้อหา